

Naciódigital

DES DE 1996

Dilluns 18 de setembre de 2017

ACCEDEIX

REGISTRA'T

Portada Política Opinió Societat Cultura Successos Territoris País Valencià Fotos
NacióCàpsules sócnació

Portada Opinió Última hora Fotos SócNació

● **EN DIRECTE** El camí cap al referèndum, minut a minut

#COMPANYS75

La mort «serena i tranquil·la» de Lluís Companys

- ▶ El 15 d'octubre del 1940 el president de la Generalitat de Catalunya va ser afusellat al Castell de Montjuïc
- ▶ Durant el judici sumaríssim va assegurar estar disposat a morir "pels ideals i sense ombra de rancúnia"
- ▶ Va ser l'únic president democràtic europeu afusellat pel feixisme

📅 **CRONOLOGIA interactiva: els darrers anys de Lluís Companys (1934-1940)**

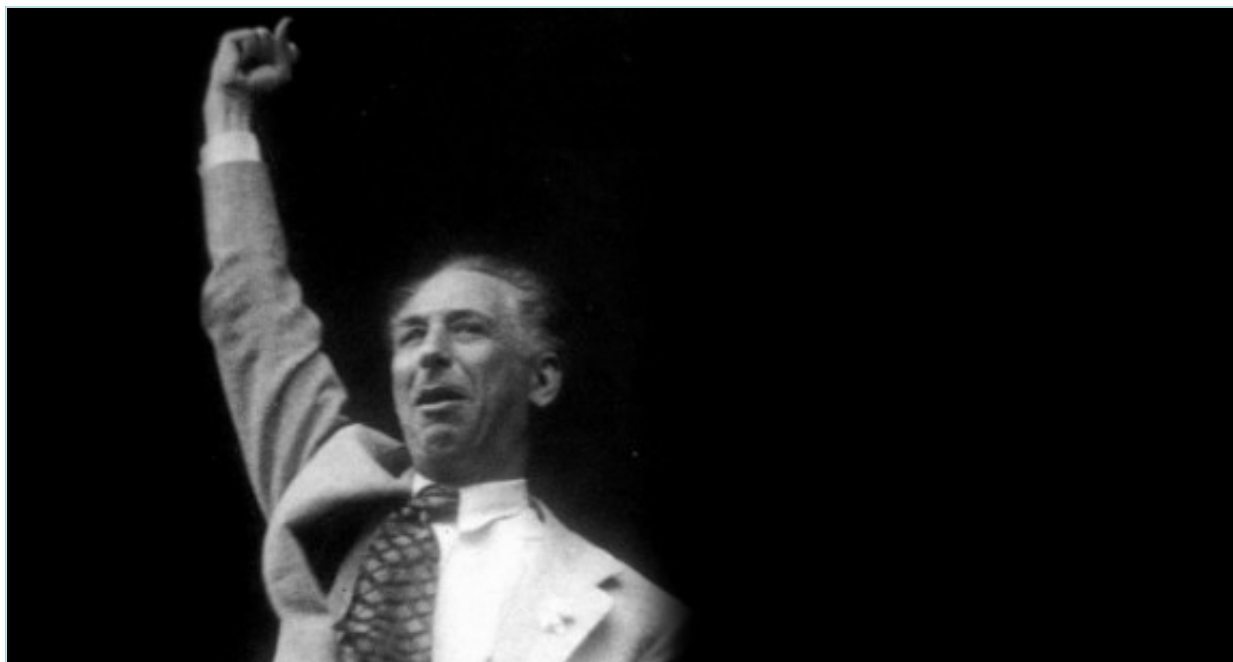

Jordi Palmer | 14/10/2015 a les 18:59h

🗨️ 5 comentaris

Especial: 75 anys de l'afusellament de Lluís Companys

Arxivat a: Societat , Generalitat de Catalunya, Lluís Companys, història, Pedro Urraca, memòria històrica

Lluís Companys va ser afusellat ara fa setanta-cinc anys | ERC

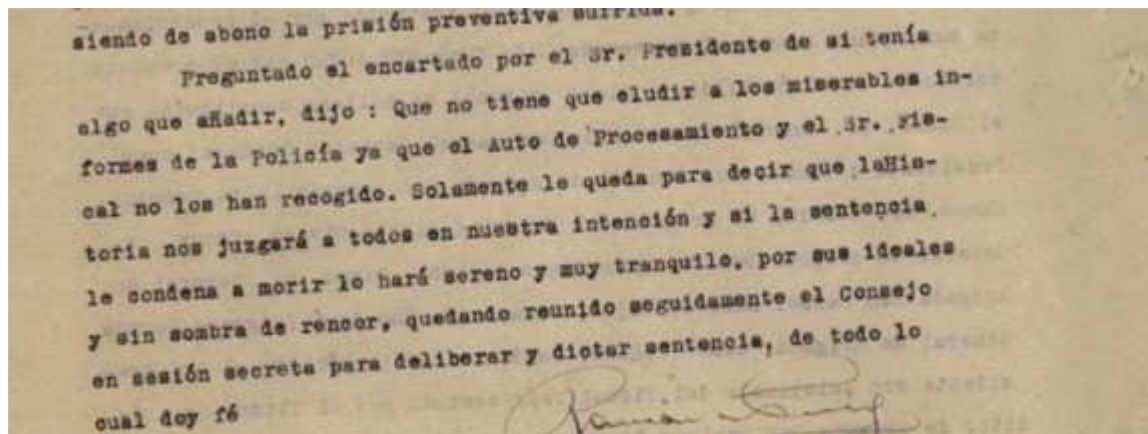
Aquesta notícia es va publicar originalment el 14/10/2015 i, per tant, la informació que hi apareix fa referència a la data especificada.

Lluís Companys i Jover, 123è president de la Generalitat de Catalunya, ostenta el tràgic mèrit de ser l'únic president democràtic europeu afusellat pel feixisme. Fa setanta-cinc anys, el 15 d'octubre del 1940, sucumbia sota les bales disparades per un escamot militar al Fossar de Santa Eulàlia del Castell de Montjuïc a l'edat de 58 anys.

Les circumstàncies de la seva mort –després d'una intensa vida política i social- van afavorir l'aparició d'una visió certament llegendària que sublimava la figura del president màrtir i el convertia en icona de la lluita de Catalunya per la llibertat. Ara bé, més enllà de la possibilitat, no prou acreditada, que arribés a descalçar-se o cridar "Per Catalunya" just en el moment de rebre la descàrrega mortal, el que sí és cert és que Companys tenia el propòsit d'afrontar amb la màxima dignitat possible el moment final de la seva vida, perquè així ho va assegurar durant el judici sumaríssim a què va ser sotmès al Castell de Montjuïc.

Així consta a l'acta de celebració del Consell de Guerra Sumaríssim seguit contra Lluís Companys, datada a Montjuïc el 14 d'octubre, on es fa constar dins les al·legacions de l'encausat que aquest va prendre la paraula "només per dir que la història ens jutjarà a tots en la nostra intenció", per afegir a continuació que "si la sentència el condemna a morir, ho farà seré i molt tranquil, pels seus ideals i sense ombra de rancúnia". El president Companys doncs, tenia clar que s'enfrontava a la

mort i mostrava la millor disposició a afrontar-la amb valentia, malgrat les circumstàncies.

Extracte de l'acta del sumaríssim on es recullen les paraules de Lluís Companys

Aquesta va ser doncs, l'actitud amb que Companys s'enfrontava a la mort, l'últim acte d'una vida agitada d'un home que va ser president de la Generalitat, però també ministre –de Marina– del govern espanyol, president del Parlament i regidor de l'Ajuntament de Barcelona, a més de diputat, tant a les Corts espanyoles com a la Cambra catalana.

Una vida dedicada a la política

Nascut el 21 de juny de 1882, al Tarròs –municipi de Tornabous, Urgell–, Lluís era el segon germà de deu. A nou anys va ser enviat a Barcelona, a estudiar al Liceu Políglot de Barcelona. A la Universitat de Barcelona va estudiar dret i va iniciar-se en la militància política. Després de l'assalt al *¡Cu-Cut!* del 1906 va participar en la creació de Solidaritat Catalana i posteriorment es va afiliar a la Unió Federal Nacionalista Republicana. Activista polític, va sovintejar la presó, sent empresonat per primer cop el 1909, arran de la repressió posterior a la Setmana Tràgica.

El 1913 va ser candidat a l'Ajuntament de Barcelona pel Partit Reformista, sense sortir escollit. Quatre anys més tard va aconseguir l'acta de regidor, per bé que es va presentar pel Partit Republicà Català. El 1920 es va presentar a les eleccions espanyoles per la circumscripció de Sabadell, en substitució de l'assassinat Francesc Layret. En ser escollit va deixar el càrrec de regidor de l'Ajuntament de Barcelona. Com a dipositari del llegat de Layret, Companys es va implicar en l'organització de la Unió de Rabassaires, que es va constituir el 1922 per defensar els interessos dels treballadors del camp.

El 1923 va ser reelegit, però les Corts van ser dissoltes amb el cop d'estat de Primo de Rivera. Durant la dictadura, Companys es va significar per les seves activitats en

favor de la instauració d'un règim republicà, raó per la qual va participar en la creació, el març del 1931, d'Esquerra Republicana de Catalunya. Es va presentar a les eleccions municipals del 12 d'abril, que propiciarien el canvi de règim dos dies després, en una concatenació d'esdeveniments que van tenir a Companys en un dels protagonistes destacats.

El 14 d'abril va proclamar la república des del balcó de l'Ajuntament i seguidament, nomenat provisionalment governador civil de Barcelona. Escollit diputat a les Corts Constituents de la Segona República, el 1932 fou escollit diputat al Parlament de Catalunya, esdevenint el primer president del Parlament. Durant uns mesos del 1933 va ser ministre de Marina del govern espanyol. Amb la mort, sobtada, de Francesc Macià el dia de Nadal del 1933, Companys va ser investit president de la Generalitat l'1 de gener del 1934. El 6 d'octubre, en resposta a l'entrada al govern de la República de la Confederación Española de Derechas Autónomas (CEDA) proclamà l'Estat Català dins de la República Federal Espanyola des del balcó del Palau de la Generalitat, un pronunciament que seria sufocat i acabaria, l'endemà, amb l'Estatut suspès i Companys i tot el seu Govern arrestats al vaixell Uruguay. D'aquest empresonament són les cèlebres fotografies de Companys entre reixes.

Companys, amb membres del Govern, empresonat després dels fets del 6 d'octubre de 1934.

Condemnat a trenta anys de reclusió major al penal d'El Puerto de Santa María (Cadis), Companys va ser alliberat al febrer del 1936 arran de la victòria del Front Popular, que va permetre el restabliment de la Generalitat i la recuperació del càrrec de president per a Companys. Amb l'esclat de la Guerra Civil i la derrota dels colpistes als carrers de Barcelona el 19 de juliol, el president va haver de fer equilibris per retenir el poder i alhora crear el Comitè Central de Milícies

Antifeixistes de Catalunya, a més de mantenir diversos enfrontaments amb el govern espanyol de Juan Negrín.

Exiliat a França, deportat a Espanya

El 23 de gener del 1939, amb les forces feixistes a punt d'entrar a Barcelona, Companys va haver de marxar establint el seu govern al mas Perxés d'Agullana (l'Alt Empordà), per passar la frontera camí de l'exili el 5 de febrer. Va passar per Perpinyà i París per fixar la residència a La Baule-les-Pins, on podia mantenir el contacte amb Lluïset, el fill que patia una greu malaltia mental. El 13 d'agost de 1940 va ser detingut per les forces d'ocupació alemanyes seguint una petició de les autoritats espanyoles i en presència de l'agent Pedro Urraca, que serà l'encarregat de dur-lo a Espanya.

Traslladat primer a París i posteriorment deportat a Espanya va ser sotmès a un judici sumaríssim al castell de Montjuïc pel qual va ser condemnat a mort amb el càrrec de rebel·lió militar. Va ser afusellat el 15 d'octubre de 1940 a dos quarts de set de la matinada al fossar de Santa Eulàlia del castell de Montjuïc. Tenia 58 anys. De manera "serena i tranquil·la" va esdevenir l'únic president democràtic d'Europa afusellat pel feixisme.

(Mostra el teu compromís amb el model de periodisme independent, honest i de país de **NacióDigital**, i fes-te membre de **SocNació** per una petita aportació mensual. Fes clic aquí per conèixer tots els avantatges i beneficis. Apunta't a la comunitat de **NacióDigital**, perquè la informació de qualitat té un valor.)
